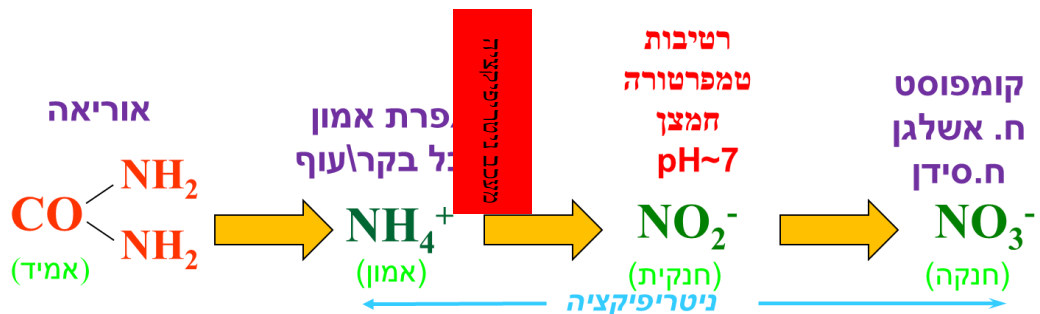

אוריאה בלו - לראשונה בישראל דשן מוצק עם מייצב חנקן לגד"ש ולפלחה

בכל גידולי החקלאות בגד"ש ובפלחה, האינטנסיביים והאקסטנסיביים, חשיבותו של החנקן רבה. בניגוד לזרחן ולאשלגן שניידותם בקרקע מוגבלת והתהליכים הכימיים והביולוגיים שהם עוברים בקרקע אינם משפיעים בצורה משמעותית על תנועתם בקרקע, הרי שהחנקן כאמון המוגבל בתנועה כמוהם, מגיב לתהליכים ביולוגיים, ע"י חיידקים המבצעים ניטרפיקציה. האמון בתהליך הופך לחנקה בעלת יכולת נידות גבוהה מאוד בקרקע ועשויה להישטף בקלות מאזור השורשים ולכן החנקן לא זמין מבחינת הגידול.

מקור החנקן בקרקע הוא בחומר אורגני, כגון בע"ח וצמחים, העוברים תהליכי פירוק, בחנקן אטמוספירי העובר קיבוע ע"י חיידקים קושרי חנקן. עיקר החנקן בגידולים חקלאיים מקורו בדישון ע"י החקלאי, הניתן כאוריאה או כאמון.

חנקן הניתן כאוריאה בקרקע, עובר תהליכי פירוק בשני שלבים: מאוריאה לאמון (בתהליך כימי - אמונפיקציה) תוך יום עד יומיים, ובשלב שני בניטרפיקציה (תהליך ביולוגי), מאמון דרך חנקית לחנקה תוך ימים עד שבועות בהתאם לתנאי הטמפרטורה, הרטיבות והחמצן בקרקע. התהליך מתואר בסכמה הבאה:

פירוק זה מתבצע ע"י חיידקים. בסיום תהליך הפירוק מטען החנקן משתנה מחיובי (באמון) לשלילי (בחנקה) מה שגורם לחנקן להיות ניד מאוד בקרקע ומכאן המושג **שטיפת חנקות**. בגידול האינטנסיבי המקובל בעונת האביב והקיץ, במטעים ובגד"ש, ניתן במידה מסוימת לשלוט על שטיפת החנקות באמצעות בחירת סוג החנקן שבדשן ובתזמון הדישון, ובמידה מוחלטת באמצעות דישון בדשני **בלו המכילים חומר המשמר חנקן** במהלך ההשקיה. בחירת סוג החנקן שבדשן: ניתן להשתמש בדשני **טוב** מבוססי אוראן, דשני **עילית** מבוססי אמון חנקתי או בדשני **עילית גופר** עתירי אמון. בכל אחד מסוגי דשן אלה התנהגות החנקן בקרקע שונה ועל המגדל לקחת זאת בחשבון.

תזמון הדישון במהלך ההשקיה: מגדל הנוהג לדשן בדישון יחסי ומדשן מתחילת ההשקיה ישתמש בדשן עתיר אמון על מנת למנוע דחיקת הדשן לעומק, אולם מגדל המדשן כמותית יכול ליישם את האוראן (טוב) לקראת סוף ההשקיה. בצורה זו החנקן כאוריאה יוסע לעומק העליון של בית השורשים הפעיל, האוריאה תוך יום תהפוך לאמון ובכך ימנע דחיקת החנקן לעומק. אולם מה יעשה מגדל המעבד פלחה ומסתמך על גשם להשקיית החלקה. כיצד ימנע משטיפת החנקן לעומק? או מגדל גד"ש הזורע בסתיו כגון תפוז"א או גזר ונאלץ להתמודד עם שטיפת חנקן כתוצאה מאירועי גשם?

ספטמבר 2020

אוריאה בלו - לראשונה בישראל דשן מוצק עם מייצב חנקן לגד"ש ולפלחה

הבעיה משמעותית יותר בעיקר בתקופת הסתיו המאוחר לאחר יישום אוריאה\אוראן בשכבת הקרקע העליונה (15-5 ס"מ), כאשר מחד, יורד גשם ומאידך טמפ' הקרקע עדין גבוהות דיין ומעודדות ניטריפיקציה, החנקות הנוצרות בתהליך ישטפו לעומק, מעבר לשורשים הפעילים. העונה, לראשונה בישראל, בדשן גת מציעים "אוריאה בלו", דשן מוצק, עתיר חנקן, מכופתת, לפיזור או להצנעה המכיל תוסף, משמר חנקן. תוסף זה מאפשר לשמר את האמון לאחר תהליך הפרוק מדשן האוריאה (אמוניפיקציה), החומר משמר את החנקן כאמון לתקופה ממושכת של מס' שבועות. בניגוד לדשן בשחרור איטי, כל החנקן זמין מהרגע הראשון לגידול כאמון. החנקן נותר יציב בקרקע בדיוק כמו בתמיסות דשני הבלו היעילות והמוכרות מהשנים האחרונות.

לתשומת לבך, המלאי מוגבל. מומלץ להזמין בהקדם.

בדשן גת עומד לרשותך צוות אגרונומים מיומן ללווי וסיוע בהכנת תכנית דישון האופטימלית לדרישת החלקה שלך.

ערן בן יעקב, אגרונום

054-4361144

eran@deshengat.co.il

(מקורות ספרות)

1. Transformation of nitrogen fertilizers in soil. II. Effect of temperature, moisture and ammonium sulfate concentration on nitrate production. Hassadeh, 56 (7): 1239-1242. Levin, I., Ya'akubovich, V. and Kafkafi, U. (1976). (Hebrew)

2. Transformation of nitrogen fertilizers in soil. I. Effect of temperature, moisture and urea concentration on nitrate production. Hassadeh, 56 (6): 1060-1063. Levin, I., Ya'akubovich, V. and Kafkafi, U. (1976). (Hebrew)

